



# Lo Somrient

SECCIO METEOROLÒGICA

DIARI CATALANISTA

D'AVISOS Y NOTICIAS

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A la Administració de aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.

A Barcelona: Kiosco del Sol Rambla de las Flors.

No's retornan los originals encara que no's publicuin.

REUS, Diumenge 4 de Janer de 1903.

ANY XVIII

NUM. 4.474

Redacció y Administració: Arrabal baix Jesús, 4.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. 12 pess. En provincies, trimestre. 4 —  
Extranger y Ultramar. 8 —

Anuncis, à preus convencionals

**PASTILLES SERRA:** Son las mellors pera curar la TOS y totas las malalties del aparato respiratori, porque modifigan las mucosas, facilitan la espectoració y fan desapareixe en un sol dia la opressió del pit y l' ofech.

Se poden pendre sense cap perill porque no contenen opí ni morfina. En venen á casa del autor, FARMACIA SERRA, Arrabal de Santa Ana núm. 80, devant del nou casal del Banch d'Espanya y FARMACIA NOVA de don Napoleón Batalla, ex-Portal de Jesús.

**CHAMPAGNE MIRO Y TARRAGO**

DEMANEULO EN LAS PRINCIPALES BOTILLERIAS, COLMATS, CONFITERIAS, HOTELS Y RESTAURANTS

**AIXAROP DE HIPOFOSFITS CLIMENT**

LA LEGITIMA MARCA «SALUD»

**Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.**—Molt senyors meus: Haventse presentat á la meva clínica la Sra. D. N. N. afecta de Cloro-anèmia, en irregularitat en la menstruació, manca de gana y de forces, vaig prescriurel l'Aixarop Climent marca SALUD, y foren assombrosos los resultats, donchs, en poch temps cobrà apetit y forces y se li regularisaren las regles.

—Dr. Letamendi.

**Senyors Climent y Companyia.—Tortosa.**—Molt senyors meus: Lo nen XI. de tres anys, sofria desde més d'un any de una escròfula crònica. Cansat d'usar, sens cap resultat, cuitants, emulsions y reconstituyents se preconitzava pera aquests cassos, vaig ensayar los Hipofosfits Climent, trobant consol lo pacient ja en lo primer frasco y molt prompte la curació completa.—Dr. Llorenç, Catedratic de Barcelona.

Exigeixis lo lleigitim Aixarop Climent SALUD, únic aprobat per la Real Academia de Medicina de Barcelona, pudi's en expén altre del mateix nom.

**APERITIU-CORROBORANT**

Tónich-febrífugo

THE COSMO S. EN C. Y DE C. EN P.  
BARCELONA

Única casa productora pera la exportació á Ameríca

**G U A N O S**  
FABRICATS PER LA CASA MASSÓ Y FERRANDO

Superiors á 20 y 22 pessetas lo sach de 20 kilos.

Especial pera vinyas a 13 pts. » » »

Lo propietari que vulga conseguir bonas culitas que probil los guanos dels senyors

**MASSÓ Y FERRANDO.—REUS**

SE VEN EN LA LLIBRERIA DE

## LO CALENDARI DE "CU-CU!"

SE VENEN també llapideras ab lo retrato d'en Robert Verdaguer, y

totas las obras que edita «L'Avenç» de Barcelona.—Bloks catalans (de la «cuynera catalana»).

## L'origen de la guerra del Marroch

La guerra civil que ha esclatat al imperi del Marroch fins a posar en imminent perill la corona del Sultà, presenta un doble caràcter de lluita religiosa y de piet de successió.

Las circumstancies que han originat lo primer no son altres que els mals ulls ab que els musulmans fanàtichs han mirat sempre la contemporanisació y bonas relacions del actual emperador Abdül-Aziz ab los cristians y la seva propensió a la reforma de les costums del país y a la europeïsació del Estat.

Aquest espírit progrésiu del Sultà ha sigut explotat en varias ocasions pels ambiciós y descontents que constituinte en capdills y profetas han predicat la guerra santa,

atacant la senyera de rebolló contra l'monarca.

Indubbiament aquest espírit de fanatisme religiós es una de les causes principals del actual conflicte marroqui, però no deixa de ser menys important el caràcter de dret que la guerra civil afecta.

Pera comprendrelo cal recordar la manera com va pujar al trono del imperi l'actual sultà Abdül Aziz.

Mort lo sultà Muley Hassan en lo mes de juny de 1894 y essent colectiva la forma de Govern de l'imperi, tothom creia que l'herència seria lo fill gran del difunt emperador, lo príncep Muley Mohamed que havia pogut fer valer tots los seus drets al tron perque en realitat los tenia.

Ab tot, y ab la consegüent sorpresa de tot

l'Estat, va ser proclamat sultà del Marroch lo fill petit den Muley Hassan, ó signi Abdül-Aziz.

Durant los primers mesos ningú va treure l'entrellat de lo que realment havia sigut motiu d'aquesta substitució estranya, donchs a Europa no va tenir gran ressonància y cap nació va protestar de lo que podia constituir una usurpació, donchs l'espírit prògressiu que s'atribuia al nou emperador no havia de perjudicar sinó pel contrari afavorir a les potències que tenien interessos creats a l'Africa.

Ab tot, no va tardar a esbrinarse lo que va mitjançar en aquesta substitució d'h'iens, presentant lo fet un caràcter tan misteriós y excepcional que recorda les intrigues y medis—que més semblan obra de la imaginació d'un novelista que de la realitat—que registra la història de les èpoques antigues, en los conflictes erats per la successió a la corona.

En temps de Muley Hassan privava en l'imperi, exercint un verdader cacicat, en los als organismes de la nació, lo gran Chambelán Sidi Ahmed Ben Mousa, lo qui tant perodi al príncep Muley Mohamed com per conveniences personals, bon punt va morir l'emperador va oïrt la notícia de la seva defunció als súbdits, durant 48 horas.

Durant aquell temps Ahmed Ben Mousa, va posar en pràcticas lo seu pla diabolich al objecte d'asssegurar la corona pera'l príncep Abdül-Aziz, que com llavors encara no tenia setze anys, prometia al gr. n. Chambelán una llarga regència durant la qual hagués manegat al seu gust los negocis del Estat.

Pera conseguir aquell fi, Sidi Ahmed Ben

Mausa, comptant segurament ab l'adquisició d'alta presonatges palatins, va apoderar-se del fill gran del emperador, després d'haver donat motiu a n' aquest a que promogué un aixecament contra els usurpadors del seu tron.

Desde llavors que l'infeliç príncep està captiu en una presó de Mequinez, per haver-se considerat com un pretendent perillós.

Ab tot, malgrat haver-se ofegat a temps el moviment armat que va organitzar Muley Mohamet, a n' aquell li quedaven encara prou pàrcials que varen intentar novament revoltar-se, esclatant la insurrecció en les tribus berebers del noroest.

Al cap dels lleials a la causa del dissortat príncep va posarshi un aventurer anomenat Omar Zarhouni que s'feia passar per profeta i tenia en el país reputació de santitat.

Aquest Omar va doblar tot seguit la seva popularitat, conequentsejant ab lo nom de Bou-Hamara, que vol dir "Pare de la burra," per anar sempre montat en una somera blanca.

Emprò, per lo que aviat se va veure, aquell Bou-Hamara sembla que tenia més d'ambicions que d'altra cosa, ja que, no satisfet encara de ser profeta i fins de ser tingut com a darrera encarnació del mateix mahoma, aprofitant la seva semblansa física ab lo Sultà empresonat a Mequinez va revelarse al poble com a individu de la família imperial regnant, y per consegüent com a pretendent al tron.

La guerra, ab tot, ja estava encesa, y malgrat haver-se dit que l'Santor havia sigut traït pels seus, moguts per la especulació del or que s'offeria a qui l'entregués, lo cert es que avuy, en Bon-Hamara figura com a cap principal dels insurrectes. Los berebers, amics de la lluyna, no s'han capificat gaire en analisar los intents d'aparent ambició del nou pretendent, y com que la opinió general al Marroc es contraria a tot emperador amic dels cristians, com en Abdul-Aziz, fins s'han arribat a allistar entre 'ls adictes a n' en Bon-Hamara, tribus com la de Hyaina, que s'creya que foren adictes al actual sobirà.

Ab tot, a mida que las probabilitats d'èxit per en Bou Hamara han augmentat, sembla que aquell va abandonant lo seu caracter de pretendent per pendre l' de representant del príncep pres. Omar Bou-Hamara, ó per altre nom Mahomedel-Roghi, es no mes lo visir del verdader Bon Hamara, ó signi l'fill gran de Muley-Hassán, que segueix sent en realitat y al mateix temps Muley Mahomed, lo Sultà legítim y lo profeta de Deu.

## IGUAL!

Rúfol temps, cel plé de núvols, nivells la vall fosca, l'mas desert; ni riu ni un auzell pinlla en l'arbreada; tot es trist y no s'hou res... Igual, igual que mon ànima!... Tapat de ma ditzxa l'cell...

Esmo-perdit, solitari, abandonat... l'Lo mateix!! JOSEPH BARBANY.

## ELECCIONS

La Junta Permanent de la "Unió Catalanista," nos ha enviat la següent circular:

"Unió Catalanista.—Junta Permanent.—Circular: Haventse de celebrar enquesy eleccions administratives (provincials y municipals) y legislativas, vos recordem los acorts de l'Assamblea de Tarrassa als que deuen subjectar-se 'ls elements que constitueixen la "Unió Catalanista." Y al donar trasllat dels esmentats acorts a totas las entitats adherides, aquesta Junta te la convicció ferma que no li caldrà fer us de las facultats que li concedeixen las bases 5.<sup>a</sup> y 7.<sup>a</sup>

Com que la intervenció directa del Catalanism se sols pot exercirse en las eleccions lle-

gislativas per esser las úniques que tienen caràcter polítich, la Junta Permanent recomana a las entitats adheridas que pensin concorrer a la lluita electoral pels diputats a Cortes, procurin posar-se d'acord, conservant sempre la propia personalitat, ab tots los elements autonomistas de la seva circunscripció para evitar competencias de candidats que en definitiva resultarian favorables al enemic comú. Y si aquesta inteligencia patriótica no s'pot assolir, abans de presentar una candidatura de la "Unió Catalanista," que tingué de posar-se enfront d'una altra ó otras candidaturas autonomistas, es preferible, abdicant d'un mal entès amor propi no fer candidatura y votar al altre ó autres candidats autonomistas que s'presentin.

Fentlo aixís donareu una prova més d'amor a la causa de Catalunya.

Visqué molts anys.

Barcelona 1 de janer de 1903.—Per A. de la J. P.—Lo president, Joseph M. Roca.—Lo secretari accidental, Frederich Pujolà y Vallés.

## DEL ESTRANJER

Paris 3.  
L'assumpto Humbert

"Le Matin," publica un telegrama de Madrid assegurant que l'delator de la familia Humbert es lo conegut literat y academich de l'Espanyola senyor Cotarelo.

La notícia ha causat penosa impresió. Los Humbert segueixen incomunicats.

S'espera que avuy hi haurá notícies després del interrogatori.

"La Presse," únic diari de la nit que s'publica ahir, diu que aumentan las midas de rigor contra la familia Humbert fins als punt de que no s'permets escoltar sus paraules als guardias que porten a las revelacions que pugui fer.

M. Massagal, que deixà onze millores de franchs als Humbert, diu que no presentarà cap queixa contra 'ls processats, porque seria inútil.

—M. Mougeot, ministre d'Agricultura, desmentix terminantment haver tingut relacions ab la familia Humbert.

## LO DEL MARROC

Lo general Oconnor.—Sense notícias

"Le Gaulois," diu que l'general Oconnor, que mana la divisió d'Orá y se troava de pas pera Paris, rebé la ordre de encarregar-se de son destí y marxà l'mes d'abril, alegint que també s'ha ordenat que retornin immediatament a la Argelia los oficials argelins que s'trovan actualment a Fransa.

Telegrafian al "Times," de Londres, desde Tanger, que no s'ha rebut cap noticia de Fez; continnan las plujas; los ministres europeus están ansiosos y las darreras correspondencias fetxades lo dia 26 de Desembre darrer diuen que l'pretendent se trova a quatre horas de Fez, que totes las tropas disponibles sortian d'aquella ciutat pera defendre sus inmediacions y que l'Sultà havia manat vindre l'seu germà Muley Mohamed pera demostrar als seus subdits que aquest no es lo que sublevat com afirma l'pretendent.

## Secció oficial

### REGISTRE CIVIL

del dia 3 de Desembre de 1903

#### Naixements

Anton Carnicé Llauradó.

#### Matrimonis

Cap

#### Defuncions

Josepha Casanova Gili, 84 anys, S. Joan baixa 5.—Carme Cabré Llaberia, 37 anys, Carme baixa 19.—Margarida Gostanti Font, 60 anys, Selva 6.

## Calendari català

Sant d'arany.—S. Tito

Sant de demà.—S. Telesforo

Surt lo SOL á las 7 h. y 18 m. y s'pon á las 4 h. 35 m.; surt la LLUNA á las 10 h. 18 m. y s'pon a las 10 h. 18 m.

## MERCATS

Dillums de cada setmana, Reus.—Dimecres, Valls.—Dijous, Vendrell y Esplugues de Francoli.—Divendres, Cornellà, Montblanc y Tarragona.—Dissabte, Valls, Vendrell y Esplugues de Francoli.

## SECCIÓ METEOROLÒGICA

### OBSERVACIONS

del dia 3 de Janer de 1903, facilitades per don Artur Porta, sucesor de R. Gispert.

Horas d' observació	Baròmetre aneroide	Gran. d' humitat.	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 horas.	Estat del cel
9	758	74			Ras
15	758	75	2		Ras
Horas d' observació	TEMPERATURAS			VEN	NUVOLS
	Màxim	Minim	Ter. tip.	Direcció	Clasc.
9	Sol 18	6	10	S.O.	cirr 0'4
15	Sun 15		14	S.O.	cirr 0'2

## CRONICA

La política que inspira l'rich y acandalat propietari don Joaquim Navas, se veu que no va més que contra la classe proletaria y aixó que tant ell com los seus soldats presumeixen de republicans.

Per culpa dels possibleros, las bugaderas y las pobres donas dels obrers que no poden

anar a rentar al hort del Xulo y a las basses del possibilista (sic) Briansó, en aquests dies de fred s'haurán de gelar en las basses del Camí de Tarragona y blahir cuan arribem a l'istiu. Per la seva culpa las famílies pobres, de la part del carrer de Sant Joan, Tercera travessia, S. Elias y altres d'aquella barriada, algun dia no podrán dinar ó sopar porque se 'ls hi cremarà, havent d'anar a buscar mes lluny que no 'ls hi toca, element tan indispensable com es l'ayqua y haver de perdre més temps esperant; y, finalment, porque d'obrers pobres se tracta, se negaren, faltant a totes las reglas de la bona educació y cortesia, a rebre la solicitut en que s'demanava un premi pera l'Certamen organiat pel Patronat obrer de San Josep.

La conducta que segueixen es per cert ben suïda, y no caldrà pas fer grans esfors pera treurels dels carrechs públichs lo dia que als nostres paysans los hi caygu la bona que la democracia possibilista los hi te posada als ulls.

La font que hi havia al carrer de Sant Joan, no afavoria a cap rich, que tots tenen ayqua a casa, y si vol lo President de Foment convences, passejis alguns dies per aquells carrers y sentirà com lo judican y l'alaban.

A més, un propietari, exportànea y noble, va donar cincuenta duros perque la font se tornés a posar en dit lloc, per més que això no s'ha trobit anotat a casa la Ciutat, (com qui sab si tampoc hi ha nota d'altres ingressos) y ja que s'ha tret la font y no si vol tornar a posar, malgrat l'acord del Ajuntament, fora just que aquells dicens se retressen, ab tot y constarnos que l'interessat no 'ls rebria, pero podria destinars en altra cosa de profit també pera Reus.

Y per avuy prou.

Pera demà s'annuncia en lo "Teatro Fortuny," una escollida funció a benefici del simpàtic actor comich senyor Soler.

Entre las obras que's representaran hi figura l'estreno del sayné comich "Miguelillo el asistente," original del Tinent Coronel de las forces de caballeria que guareixen nostra ciutat, senyor Altolaguierre.

No duptem que dita funció se veurà molt concurrida y això ho desitjém al beneficiat.

Se 'ns ha assegurat que 'ls empleats del Municipi encara no han cobrat lo mes de Desembre.

No es, doncs, gens envejable la seva sort, perque no havent cobrat, tampoch hauran passat gayre be tot aquest ratmell de festes solemnes.

Com los que mangonejan lo partit dels empleats, que es com si diguessim los partidaris d'en Melquiades Alvarez, no 'ls hi ha faltat res a taula, es per això que son orgue en la premsa tant enterat de las coses de la Ciutat, lo 'ns hagi donat la noticia de que, a falta d'aguinaldo, los empleats cobressin puntualment lo mes finit.

Si no fossin los possibleros que mangonejan los interessos de nostra ciutat, segurament los badals dels seus amics los haurien enternir le cor. Pobreto.

Apesar de que fa ja alguns dies que 'ls diaris nos han donat la notícia de que havia sigut nomenat Alcalde de R. O. de nostra ciutat don Francisco de P. Muñoz y Blay, en lloc se 'n parla, com si l'tal nombrament careixés de tota importància ó com si no hagués sigut del gust de nostres conyehins.

Res nos extraña, atés que l'senyor Muñoz no reuneix gayres d'aquelles qualitats que volia pera 'ls Alcaldes l'actua! Ministre de Governació.

Hem rebut un exemplar de la xistosa joguina en un acte, escrita en prosa, "Sis tiros," original del conegut escriptor català A. Guasch y Tombas, quina fou estrenada ab brillant èxit en lo teatre Romea la nit del 28 del prop passat mes.

Abrahim l'envio.

A la recreativa societat "La Palma," se posarán en escena aquesta nit la aplaudida comedia en un acte y en prosa "La sala de rebrer," y lo juguet comich lirich també en un acte "Los Zangoletinos."

Segons notícies de Madrid, la "Gaceta" publica un anuncii pera proveir per trasllació la càtedra de Historia Natural, Fisiologia y Higiene del Institut d'aquesta ciutat.

La recaudació liquida obtinguda pera la Delegació d'Hisenda d'aquesta província, durant lo passat mes de Desembre, ha sigut de 1.011.618'68 pessetas.

Avuy arribarà a Tarragona l'quefe del partit liberal de la província don Joan Canellas y Tomás.

Per lo Ministeri de la Guerra s'ha concedit a dona Gilda, don Bonaventura, y dona Filomena Martí Padró, orfes del milicià nacional, don Ramon Martí Badia, la pensió anyal de 182'50 pessetas, que 'ls hi corresponen per lo Decret de las Corts de 28 d'Octubre de 1811.

Durant lo passat any han entrat al port de Barcelona 3.896 barcos y 'n foren despatxats 3.869, haventhi en lo mateix un augment d'entradas bastant considerable ó sigui 119 barcos mes que al any 1901.

Escollidas funcions se faran avuy al Teatre Fortuny; per la tarda se posarà en escena lo renombrat drama en tres actes y un prólech, original de don Joaquim Dicenta, anomenat "El Señor Fidalgo," y la divertida comedia en un acte "El Sueño Dorado."

En la funció de la nit s'estrenarà la comedia de gran èxit en tres actes y un prólech, original dels germans Quintero "La Dicha Ajena," acabant la funció l'aplaudit sainet en un acte del festiu autor Vital Aza "Cienças Exactas."

Als alcaldes d'aquesta província que fins a la feina no han remès lo padró de sèdulas personals a la Administració de Contribucions, se 'ls conmina ab imposarshi la multa co-



